

I. 542. 600/1

Nr. 1

MOJE KSIĄŻECZKI

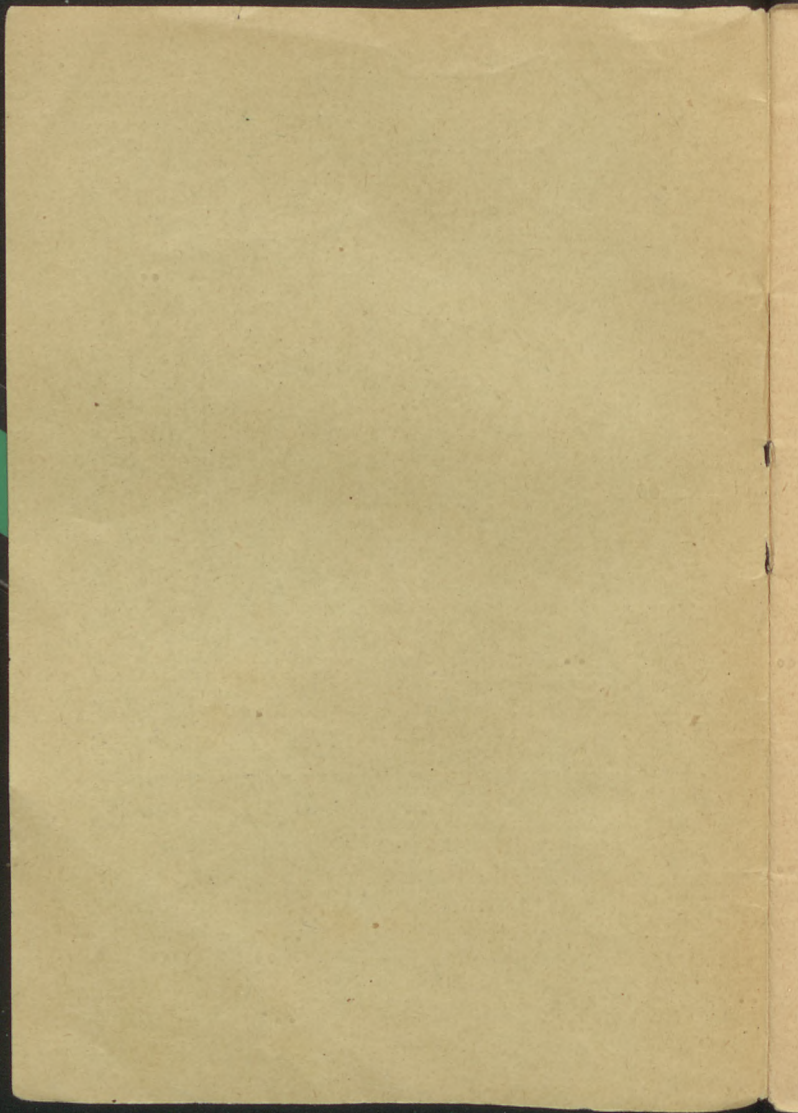
8195

Nr. 1

CUDOWNY ŁABĘDŹ

WYDAWNICTWO M. ARCTA W WARSZAWIE

Nr. 1

MOJE KSIĄŻECZKI

Nr. 1

OR - OT

ULUBIONE BAŚNIE

CUDOWNY LABEŹ — CZERWONY
KAPTUREK — JAŚ I MALGOSIA

WYDAWNICTWO M. ARCTA W WARSZAWIE

Drukarnia
Zakładów
Wydawniczych
M. ARCT, S. A.
w Warszawie.

I, 542.600/1

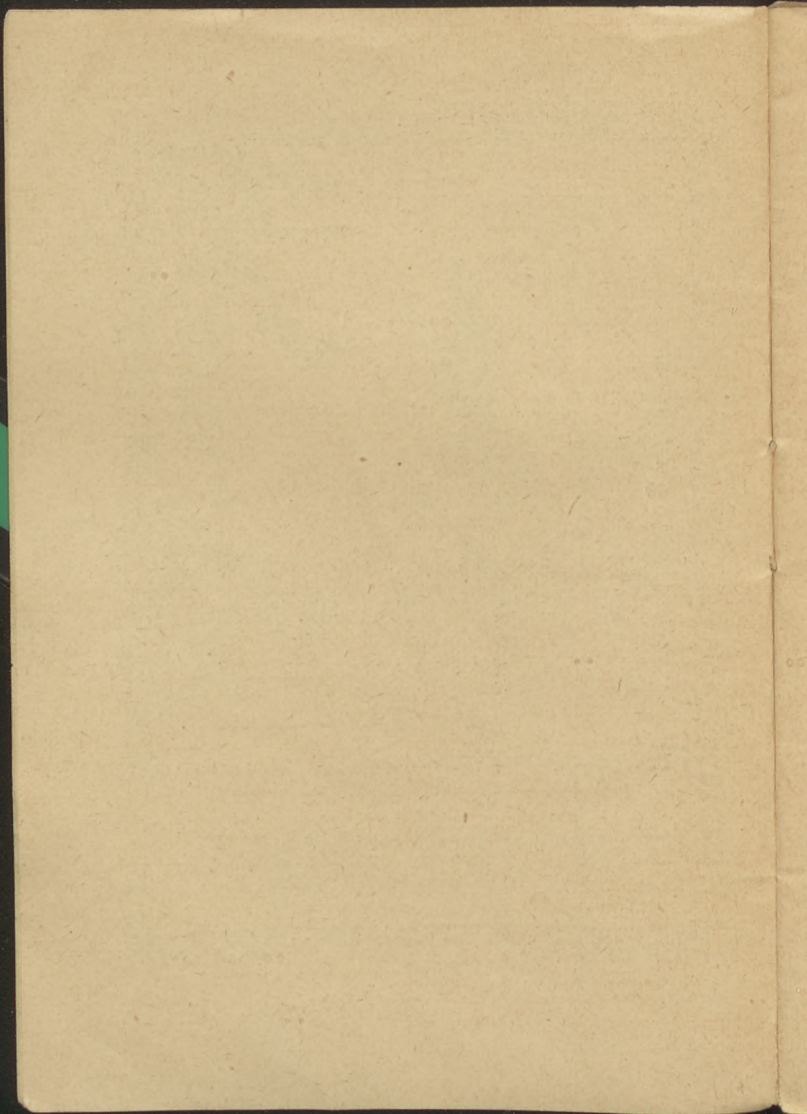
Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001008710237

CUDOWNY ŁABEDŹ

Był raz sobie jeden chłopiec,
Sam na świecie żył niebożę:
Miał poczciwe, modre oczy
I twarzyczkę gdyby zorze.

Ojciec z matką dawno zmarli,
Śpią pod ziemią w cichym grobie.
Janek myśli: — Hen po świecie
Szukać szczęścia pójdę sobie.

Idzie drogą, idzie lasem,
Rozwesela się piosenką.
Wtem staruszkę napotyka,
Jak gołąbek siwiuteńką.

— Gdzież to idziesz, chłopcze młody?
— Idę szczęścia szukać w świecie.
— To posłuchaj mnie uważnie:
Dam ci radę, moje dziecię.

— Idź stąd prosto na wschód słońca,
Ot tą drogą, co tam bieży,
Gdzie pod wielką, starą gruszą
Czarnoksiężnik śpiący leży.

Obok niego łabędź śliczny
Na zielonym siedzi wzgórkę;
Do pnia gruszy rozłożystej
Przywiązany jest na sznurku.

Odwiąż sznurek, węź łabędzia,
I z nim ruszaj do stolicy,
Lecz wysłuchaj jeszcze, chłopcze,
Wielce dziwnej tajemnicy.

Kto się dotknie do łabędzia,
Już odczepić się nie może,
W którąkolwiek świata stronę,
Musi za nim iść niebożę.

Próżno chciałby kto oderwać
I wyzwolić go z zaklęcia;
Czar niezwykły, tajemniczy
Nie oszczędzi i dziecięcia.

Póki laską czarnoksiężką
Nie uderzysz zaklętego,

Póty będzie niewolnikiem
Twoim i łabędzia twego.

Chłopiec starej podziękował,
Na wschód słońca drogą bieży.
Patrzy: grusza stoi wielka,
Pod nią śpiący człowiek leży.

Odzież ma jak kat czerwoną,
Kaptur złotem haftowany,
Obok siedzi łabędź srebrny,
Na sznureczku przywiązany.

Chłopiec sznurek przerwał cicho
I łabędzia z sobą bierze.
Potem idzie w stronę miasta:
Już wysokie widzi wieże.

Wchodzi śmiało z swym łabędziem,
Idzie zwolna przez ulice.
Na łabędzia patrzą starzy,
Dzieci, panie i dziewice.

Wtem się zbliża chłopczyk mały
I do ptaka się przysuwa:
— Ach, jakież to łabędź śliczny!
Proszę pana, czy on fruwa?

Jakie pióra ma srebrzyste,
Tak błyszczą, jak diamenty,
I łabędzia dotknął ręką.
Już go trzyma ptak zaklęty!

Próżno chłopczyk się wyrывa,
Próżno płacze i wyrzeka.
A wtem starsza jego siostra
Na krzyk brata mknie zdaleka.

— Daj mi rączkę, Stasiu! — woła.
Staś podaje dłonie swoje
I... za ptakiem czarodziejskim
Muszą teraz iść oboje.

Gdy to ujrzał kominiarczyk,
Co z roboty wracał właśnie.
— Ej! — zawołał — cóż to znaczy?
Ptak was trzyma? To są baśnie!

Ja was zaraz oswobodzę,
Poczekajcie tylko chwilę;
Toć ten łabędź, chociaż duży,
Nie da rady naszej sile.

I za rękę dziewczę chwyta.
I już trójka dalej śpieszy,

Ku radości przewodnika
I uciecze miejskiej rzeszy.

Patrzy chłopiec, aż tu trefniś
Idzie sobie po ulicy:
Kaptur z dzwonkiem ma na głowie,
A strój nakształt szachownicy.

Kratki żółte i czerwone
Pokrywają suknię całą,
A nos, uszy i oblicze
Pomalował farbą białą.

Idzie sobie błazen owy,
Podśpiewuje i tańczy.
Wtem spostrzega nagle ptaka,
Co za panem swym wędruje.

Jak się pocznie śmiać szalenie,
A ze śmiechu brać za boki.
A już łabędź obok niego
Może tylko o trzy kroki.

Kominiarczyk dłonią czarną
Chwyta błazna za ubranie.
I znów orszak się powiększył.
Już złapanys, mości panie!

Trefniś rzuca się i miota,
Lecz napróżno! Trudna rada!
Za łabędziem czarodziejskim
Mimowoli iść wypada.

Jeszcze złapał się astrolog,
Co to w gwiazdach przyszłość czyta:
A za mądrym astrologiem
Stróż, posłaniec i kobieta.

Idzie łabędź i pan jego,
Idzie z nimi orszak cały,
Aż tu parska dzielna czwórka:
Pojazd toczy się wspaniały.

Król z królewną urodziwą
Jadą właśnie w tej karecie.
Takiej panny, cudnie pięknej,
Nikt nie widział w całym świecie!

Lecz twarzyczkę miała ona
Zachmurzoną tak żałośnie...
Bo się nigdy nie rozśmiała,
Chociaż była w życia wiosnie.

Król doktorów wciąż zwoływał,
By królewnę wyleczyli;

Ci głowami wciąż kiwali,
Ale nic nie poradzili.

Przez okienko swej karocy
Król spogląda obok córy,
Aż tu idzie orszak owy;
Przed nim łabędź srebrnopióry.

Gdy to ujrzał król jegomość,
Z śmiechu się za boki bierze,
I królowa po raz pierwszy
Także się rozśmiała szczerze.

Gdy król uśmiech ten zobaczył,
To z radości aż podskoczył.
Na ulicy lud zebrany
Także śmiech królowy zoczył.

Całe miasto się raduje,
Raduje się ziemia cała,
Że królowa uleczona,
Że się wreszcie roześmiała.

Król na zamek chłopca wzywa.
— Czeka — mówi — cię nagroda.
Twoją żoną wnet zostanie
Moja córa śliczna, młoda.

Pół królestwa dam w posagu,
Możnym księciem ciebie zrobię,
Bo zawdzięczam zdrowie córki
Łabędziowi oraz tobie.

Chłopiec laską czarnoksięską
Dotknął śmieszny orszak cały
(Miał tę laskę od staruszki,
Jak gołąbek, srebrnobiałej).

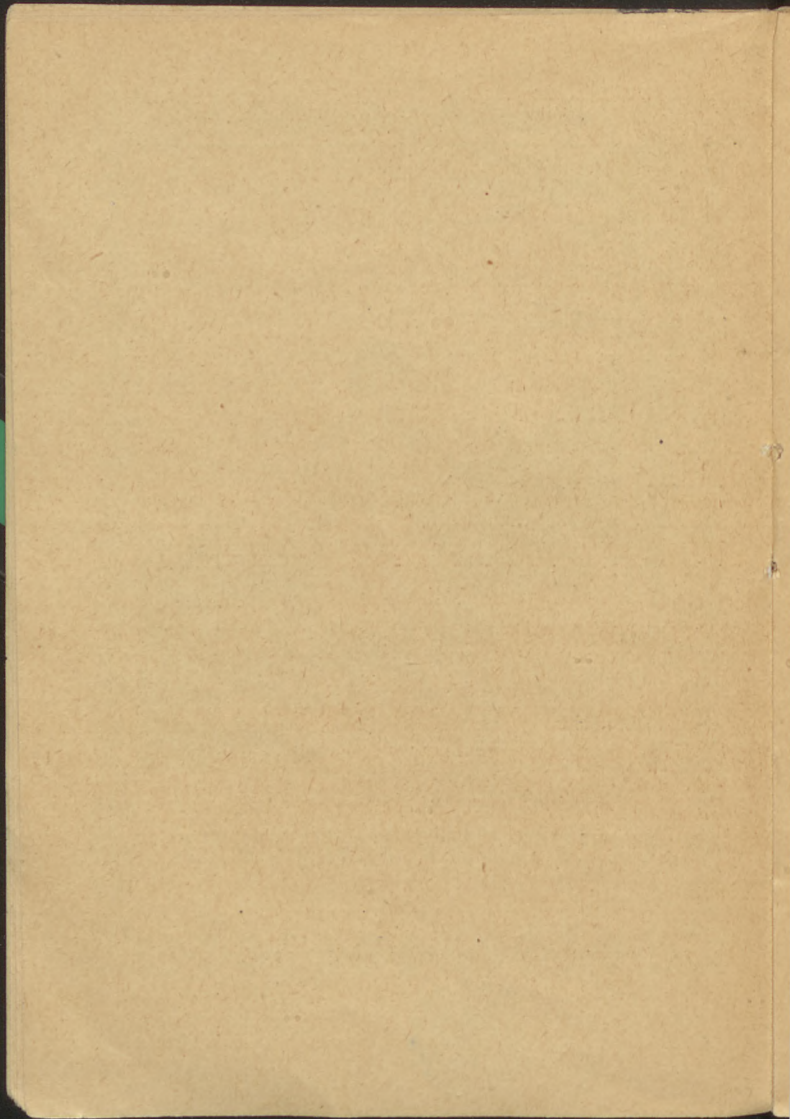
Poszli więźnie w swoje strony,
Wielce radzi ze swobody.
Wyprawiono wnet wesele
Urodziwej parze młodej.

Na wesele to przybyła
Owa babka srebrnobiała;
Król ją zrobił ochmistrzynią.
I na zamku się została...

CZERWONY KAPTUREK

Była sobie dziewczynka,
Bardzo dobra i miła,
Co na główce czerwony
Kaptureczek nosiła.

Więc Czerwoną Czapeczką
W całej wiosce ją zwali;
Wszyscy ową dziewczynkę
Za jej dobroć kochali.

Raz jej rzekła mamusia:
— Weź ten koszyk, córeczko,
Jest w nim wino i mleko,
I wyborne ciasteczko.

Babcia trochę jest chora,
Wiek do ziemi ją chyli,
Zanieś babci ten koszyk:
Niech się trochę posili.

Droga idzie przez puszcę;
W puszczy mieszka wilk srogi,
Więc nie zbaczaj w gęstwinię,
Tylko pilnuj się drogi!

Dowidzenia, kochanko,
A powracaj wieczorem!...
I Kapturek Czerwony
Już po chwili szedł borem.

Idzie sobie dziewczynka,
Śpiewa piosnkę wesołą;
Tyle kwiatów barwistych
Połyskuje wokoło.

Ptaszki nucą tak ślicznie,
Ot, zwyczajnie, jak w maju.
Tak uroczo i cudnie
Chyba tylko jest w raju!

A wtem z gęstwi wyłazi
Bure, wielkie wilczysko,
I spostrzega dziewczynkę
I podchodzi tuż blisko.

— A!... Kapturek Czerwony!
Jakże zdrowie panienki?

Właśnie w lesie słyszałem
Jej prześliczne piosenki.

Jakie dźwięki czarowne!
Powinszować głosiku!
A co dźwigasz, kochanie,
W tym zamkniętym koszyku?

— Niosę wino i mleko,
I wyborne ciasteczka —
Ciekawemu wilkowi
Odpowiada dziewczeczka.

— Moja babcia jest chora,
Wiek do ziemi ją chyli,
A więc winkiem wystąpiłem
Niech się trochę posili.

— A gdzież mieszka twa babcia?... —
Wilk zapyta ją znowu.
Był zgłodniały ogromnie
I spragniony połowu.

— Babcia mieszka za borem,
Gdzie nad rzeczką jest wzgórze.
Przed jej dworkiem w ogródku
Rosną lilje i róże.

Ale żegnaj mi, wilku,
Mówić dłużej nie mogę.
Patrz! już słońko wysoko
I mnie wielki czas w drogę.

I Czerwony Kapturek
Poszedł dalej wesoło,
Rwąc na wianek kwiateczki,
Co kwitnęły wokoło.

A tymczasem wilczysko
Pędzi boczną ścieżyną.
— Ejże — mruczy — nie babcia
Będzie piła to wino.

Dobiegł szybko do miejsca,
Gdzie nad rzeczką jest wzgórze,
A przed dworkiem w ogródku
Rosną lilje i róże.

Śmiało do drzwi podchodzi,
Wbiegłszy żwawo na wzgórek.
Puk! Puk! — Kto tam kołacze?
— Ja! Czerwony Kapturek!

Drzwi babunia otwiera.
Wpada bestja wnet dzika

I nieszczęsną staruszkę
Jakby kluskę połyka.

Niezadługo dziewczynka
Do chatynki się zbliża;
Z kwietnym wiankiem, z koszyczkiem
Biegnie żwawa i chyża.

Drzwi od chaty otwiera
I podchodzi do łóżka.
Patrzy... w łóżku spoczywa
Jej babunia, staruszka.

Bo wilczysko obrzydłe
Włożył czepek z wstęgami
I kaftanik babuni
I połyska ślepiami.

— Droga babciu! dzieńdobry! —
Rzeknie luba dziewczeczka
— Masz tu mleko i wino
I wyborne ciasteczka.

To mamusia przysyła,
Byś wzmocniła się trochę.
Teraz, babciu, ucałuj,
Swoją wnusię, pieszczochę.

Ale powiedz mi, droga,
Czemuś taka zmieniona,
Że cię poznać nie mogę,
Moja babciu rodzona?

Takie długie masz uszy,
Takie wielkie masz oczy,
A te zęby! Oj, serce
Mi ze strachu wyskoczy.

— Uszy długie — wilk powie —
Bym cię lepiej słyszała;
Oczy duże, dziecino,
Bym cię lepiej widziała.

A te zęby w mej paszczy,
Co są twardsze od głazu,
Mam, Czerwony Kapturku,
By cię połknąć odrazu.

I co mówił, to zrobił,
Pysk oblizał jęzorem.
I po chwili zachrapał
W białym dworku pod borem.

Właśnie pewien myśliwiec
Szedł tamtędy na łowy.

A wtem słyszy chrapanie,
Jakby łoskot gromowy.

— Co to znaczy? — powiada —
Trzeba zajrzeć do chaty!
Nic się nie bał myśliwiec,
Bo też chwyt był nad chwaty!

Wchodzi, patrzy, na łóżku
Leży wielkie wilczysko.
— Tuś mi — szepnie — rabusiu,
Przecież mam cię tak blisko.

Przytknął lufę do wilka,
Prosto w łeb mu wypalił.
Wilk na łóżku podskoczył
I na ziemię się zwalił.

Ale strzelec powiada:
— Coś za grube to zwierzę!...
Co też połknął za obiad?
Chęć zobaczyć mnie bierze.

Nóż swój długi wydobył,
Brzuch rozplątał wilkowi.
Aż tu z brzucha dziewczynka:
— Dobrywieczór! mu powie.

— Dobrywieczór, mój panie!
Ocaliłeś mi życie!
Ale ratuj babunię,
Skrop ją wodą obficie.

Strzelec babcię wydobył
I tak długo ją cucił,
Aż staruszkę ożywił
I do zdrowia przywrócił.

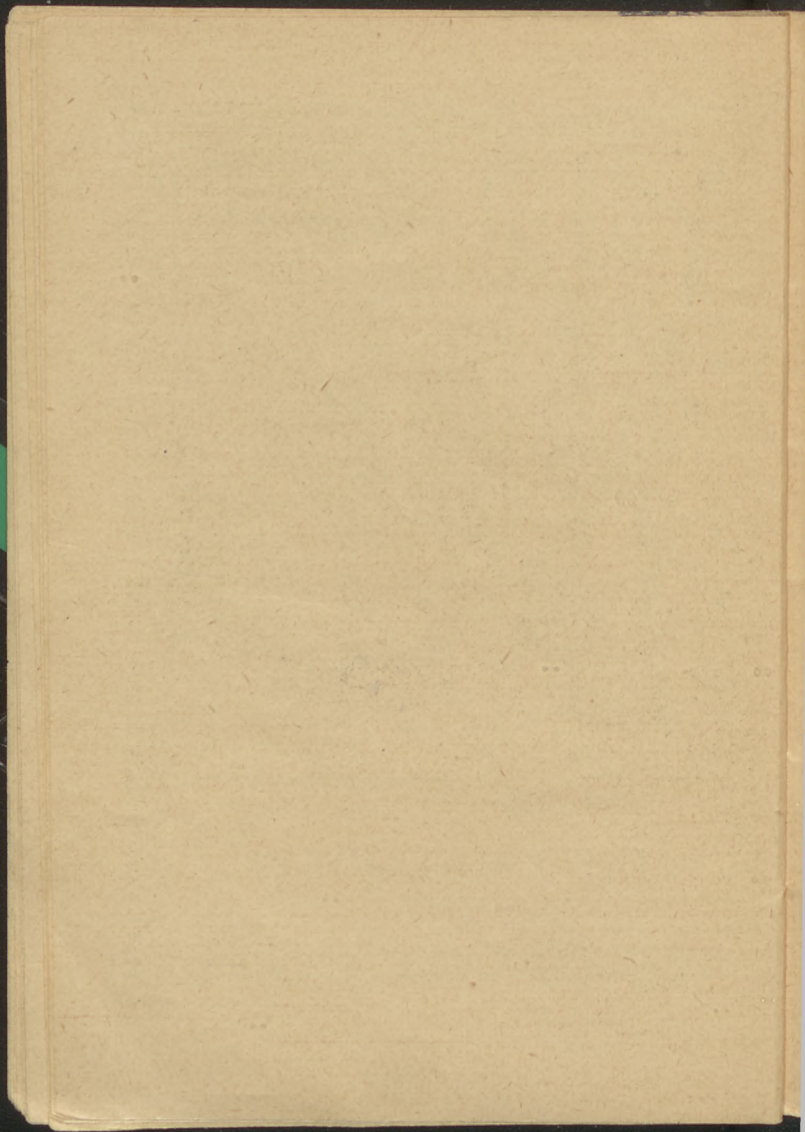
I po chwili przy stole
Siedli wszyscy wesoło.
Znikły smaczne ciasteczka,
Kielich krąży wokoło.

Potem strzelec dziewczynkę
Zaprowadził do matki
I mnie kiedyś powiedział
Te ciekawe wypadki.

JAS I MALGOSIA

Żył raz pewien chłopiek,
Małą miał chateczkę,
A w niej dobrą żonę,
Syna i córeczkę.

Córeczka — Małgosia,
Chłopiec zwał się Jankiem.
Codzień wybiegali
Po jagody z dzbankiem,

Bo chata wieśniaka
Tuż pod borem stała.
W puszczy Baba-Jędza
W gęstwinie mieszkała.

Często o niej dzieciom
Matka opowiada:
— Strzeżcie się tej wiedźmy,
Ona ludzi zjada!

Kiedyś chłopak z żoną,
Już koło wieczoru,
Zbierać chróst na opał
Wybrał się do boru.

Dzieci poszły z nimi
I skaczą radośnie.
Patrzą — tam wiewiórka
Tańcuje na sośnie;

Ówdzie puka dzięcioł
Twardym dziobem w korę;
Robaczki je toczą,
Z tego drzewo chore.

Tam zajączek stoi,
Spoziera lękliwie,
Tak jakby się ludziom
Przyglądał w podziwiewie.

Dzieci wciąż biegają,
Aż się pomęczyły.
Pod prastarym dębem
Sen je zmorzył miły.

Tymczasem rodzice
Chróstu nazbierali.

Na błękitnem niebie
Już się zachód pali.

Dzieci nigdzie niema,
Próżno ojciec szuka,
Próżno matka woła,
Sowa tylko huka.

Tylko głośne echo
Odpowiada z dali.
Rodzice do nocy
Próżno ich szukali.

Gasną srebrne gwiazdki,
Złote słońko wschodzi.
Wesoły i jasny
Nowy dzień się rodzi.

Już świergocą ptaszki,
Już i zorza świeci.
Pod prastarym dębem
Zbudziły się dzieci.

Wołają rodziców,
Nikt nie odpowiada,
Tylko las ogromny
Głuchym szumem gada.

Jak tu znaleźć drogę,
By wrócić do chatki?
Płacząc pocichutku,
Idą głodne dziatki.

Wtem nagle w gęstwinie
Widzą domek mały,
Z prześlicznych pierników
Zbudowany cały.

Zdobią go biszkopty
Oraz czekoladki,
Z barwistych cukierków
Błyszczą na nim kwiatki.

Janek i Małgosia
Bardzo głodni byli.
Do owego domku
Zaraz się rzucili.

Każde piernik chwytą
I smacznie zajada.
Wtem wychodzi wiedźma,
Okropna szkarada.

Nos krogulczy miała,
Jak haczyk skrzywiony,

Ostre, wilcze zęby,
A u palców szpony.

— Chodźcie-no, dzieciaczki,
Chodźcie do mej chatki,
Bo ja bardzo lubię
Takie małe dziatki!

Dzieci, chociaż w strachu,
Iść za nią musiały,
I weszły do domku.
Dom był z ciasta cały.

Wiedźma strasznym śmiechem
Wykrzywiła lica,
I tak do nich mówi
Straszna czarownica:

— Ty będziesz mą córką,
Bo ja nie mam córki.
A braciszka twego
Zamknę do komórki.

Niech tam sobie siedzi,
Smacznie je i pije.
Ogromnie jest chudy,
Niech trochę utyje.

Domyślił się Janek,
Co go tutaj czeka.
A biedna Małgosia
Płacze i narzeka.

Codzień do komórki
Patrzy czarownica,
Czy też są różowsze
Niewolnika lica.

Ale mądry Janek
Miał na to sposoby.
Ubielił się wapnem;
Blednie, jak z choroby.

— Pokaż-no paluszek,
Już potłuścił może?
Ale Janek znalazł
Paticzek w komorze;

Przez kraty wysunął
Ten patyk cieniutki.
A wiedźma aż wzdycha:
— Ach! jakież chudziutki!

Wreszcie którejś nocy
Jasny księżyc wschodzi.

Pod okno komórki
Małgosia podchodzi;

Wspólnymi siłami
Wyłamali kraty.
Uciekli od jędzy...
Chcą szukać swej chaty.

Z strachem uciekają,
Pędzą, ile mocy,
Pośród głuchoj puszczy
I milczącej nocy!

Już błysnął poranek,
Już dom niedaleko.
Wtem stanęły dzieci
Nad szeroką rzeką.

A tu już wpobliżu
Para ślepiów świeci:
Na ogromnej miotle
Czarownica leci.

Wtem się zjawia łabędź
I — wsiadajcie! — prosi
Ja będę łódeczką
Jasia i Małgosi.

Naprzód brat przejechał,
A siostrzyczka potem.
Lecz i Baba-Jędra
Leci już z łoskotem.

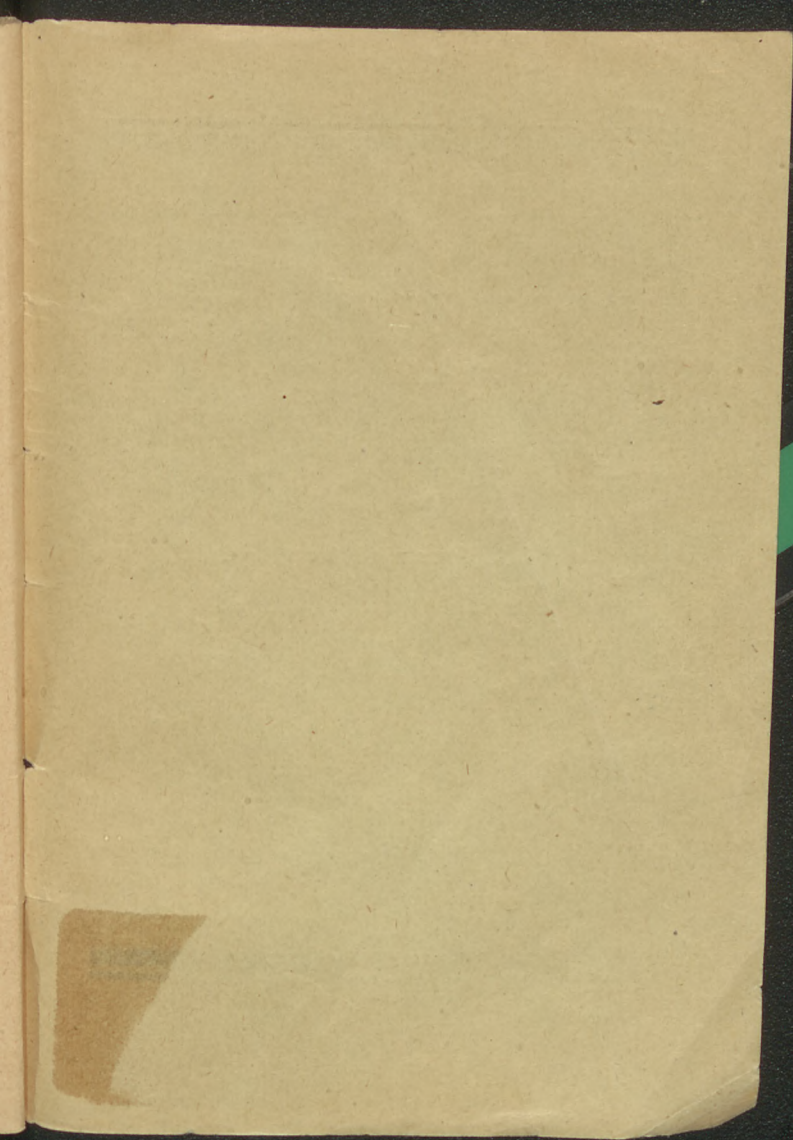
Gdy na drugim brzegu
Dzieci zobaczyła,
Chciała wypić rzekę:
Piła, piła, piła.

Aż pękła nareszcie.
A Małgosia z Jankiem —
Do chatki rodziców
Wrócili porankiem.

Ojczulka, mateczkę
Czule uściskali
I za ocalenie
Bogu dziękowali.

Q. 1252/37

MOJE PISEMKO

TYGODNIK
OBRAZKOWY
DLA DZIECI

pod redakcją
MARJI BUYNO-ARCTOWEJ

z dodatkiem dla małych dzieci p. t.
MAŁE PISEMKO

„MOJE PISEMKO” kosztuje wraz z przesyłką pocztową
rocznie zł. 14.—, kwartalnie zł. 3.50, miesięcznie zł. 1.20

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001008710237

1337